
[2022-12-RE](#)

Causa 2022-12-RE

(Cierco Noguer c/ Principat d'Andorra)

Número de registre 106-2022. Recurs d'empara

Aute del 20 d'abril del 2022

BOPA núm. 51, del 27 d'abril del 2022

En nom del Poble Andorrà;

El Tribunal Constitucional;

Atès l'escrit presentat i registrat al Tribunal Constitucional, el 7 de març del 2022, per la representació processal dels Srs. Higini i Ramon Cierco Noguer, mitjançant el qual interposa un recurs d'empara contra l'aute del 24 de febrer del 2022, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a la defensa, al recurs, a ser informat de l'acusació i a la presumpció d'innocència, reconeguts a l'article 10 de la Constitució, i, atès que demana al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li l'aute objecte de recurs i que retrotregui les actuacions al moment processal anterior a l'aute impugnat. Així mateix, demana que se suspenguin els seus efectes fins al pronunciament constitucional;

Vista la Constitució, especialment els articles 10, 41.2, 98 c) i 102;

Vista la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, especialment el títol IV, capítols primer i sisè;

Escoltat l'informe del magistrat ponent, Sr. Jean-Yves Caullet;

1. Antecedents processals davant les jurisdiccions ordinàries

1.1. El 10 d'agost del 2021, en el marc d'una causa seguida per uns presumptes delictes majors d'abús de posició dominant, d'administració deslleial, de defraudació a la CASS, de falsejament de comptes socials i de blanqueig de diners, la batlle instructora va dictar un aute autoritzant la cooperació internacional policial i judicial per facilitar tot intercanvi d'informació necessari entre el Servei de Policia i els Cossos Policials estrangers internacionals, ateses les connexions internacionals de l'afer.

1.2. El 8 d'octubre del 2021, una de les parts de la causa va formular un incident de nul·litat contra aquesta decisió, al·legant diverses vulneracions dels seus drets fonamentals.

1.3. El 18 d'octubre del 2021, la batlle instructora va dictar una providència donant trasllat a totes les parts i al Ministeri Fiscal, perquè poguessin presentar les al·legacions escaients en relació amb l'incident de nul·litat en un termini de 13 dies hàbils.

1.4. Els recurrents van indicar, durant el transcurs d'aquest termini, estar absolutament d'acord amb el contingut d'aquest incident, ateses les preteses vulneracions dels seus drets fonamentals.

1.5. El 23 de novembre del 2021, la batlle instructora va dictar un aute desestimant l'incident de nul·litat i va indicar a les parts la possibilitat d'interposar un recurs d'apel·lació davant el Tribunal Superior de Justícia, en virtut de "*l'article 18 ter 4*" de la Llei transitòria de procediments judicials.

1.6. El 20 de desembre del 2021, els recurrents van interposar un recurs d'apel·lació contra la resolució anterior, d'acord amb l'article 18 *quater* de la Llei esmentada.

1.7. Mitjançant una providència del 4 de febrer del 2022, el president de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va assenyalar la Sala competent per resoldre el recurs d'apel·lació i va transcriure l'article 18 *quater* 4, vista la referència a l'inexistent article 18 *ter* 4 efectuada en l'aute del 23 de novembre del 2021 de la Batllia.

1.8. Posteriorment, el 24 de febrer del 2022, la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia va dictar un aute en què acordava inadmetre a tràmit el recurs d'apel·lació interposat pels recurrents.

1.9. El 7 de març del 2022, la representació processal dels Srs. Higini i Ramon Cierco Noguer va interposar un recurs d'empara contra l'aute del 24 de febrer del 2022, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia, per una presumpta vulneració dels drets a obtenir una decisió fonamentada en Dret, a la defensa, al recurs, a ser informat de l'acusació i a la presumpció d'innocència, reconeguts a l'article 10 de la Constitució.

2. Argumentació jurídica

2.1. Argumentació dels recurrents

- Els recurrents consideren que la decisió de la Sala Penal impugnada vulnera els seus drets garantits i protegits a l'article 10 de la Constitució per tal com no va admetre el seu recurs d'apel·lació. En aquest sentit, consideren tenir la legitimació necessària per formular aquest recurs, atès que van ser informats a aquest efecte per la batlle instructora en el marc de l'incident de nul·litat interposat per un tercer en una causa que els concernia; així mateix, afegixen que van presentar al·legacions dins el termini establert en la tramitació d'aquest incident, en què indicaven que els seus drets fonamentals també havien estat vulnerats per la decisió inicial de la Batllia.

- També impugnen l'anàlisi de la Sala Penal d'acord amb la qual la decisió de la batlle no és susceptible d'apel·lació. Indiquen que, segons el seu parer, la decisió impacta definitivament sobre la seva situació en relació amb la causa en curs i que, per tant, entra dins els criteris de l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials i, per consegüent, ha de ser susceptible d'apel·lació.

- Altrament, exposen que, havent manifestat el seu acord amb l'incident de nul·litat interposat per una altra part, tenen legitimació per interposar un recurs d'apel·lació contra la desestimació d'aquest incident, i negar-los-hi aquesta qualitat vulneraria els seus drets a la jurisdicció i al recurs en matèria penal, garantits per l'article 10 de la Constitució.

- Per acabar, demanen al Tribunal Constitucional que atorgui l'empara sol·licitada, que declari la vulneració dels drets esmentats, que anul·li l'aute objecte de recurs i que retrotregui les actuacions al moment processal anterior a l'aute impugnat. Així mateix, demanen que se suspenguin els seus efectes fins al pronunciament constitucional.

2.2. Argumentació de la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia

- La Sala Penal considera que l'aute impugnat és un acte d'instrucció que no tracta el fons material de la causa i que no arriba per si mateix a cap conclusió. Per consegüent, conclou que la resolució de la Batllia no és definitiva en virtut de l'article 18 *ter* de la Llei transitòria de procediments judicials i que no pot ser objecte de recurs, motiu suficient per desestimar el recurs dels demandants.

- Atès que la part demandant, que va interposar recurs d'apel·lació, no va formular l'incident de nul·litat a l'origen d'aquest recurs, i atès que no hi ha disposicions en dret penal que permetin explícitament a un tercer formular apel·lació de la resolució d'aquest incident, la Sala es remet al recurs d'adhesió com a procediment supletori previst en dret civil. La Sala observa que aquest mecanisme exigeix la interposició prèvia d'un recurs d'apel·lació per part del promotor de l'incident (article 336 de la Llei 22/2021 del text refós del Codi de procediment civil), i que, per tant, aquesta via no pot ser contemplada en aquest cas.

- La Sala Penal considera, doncs, que els demandants no tenen legitimació per formular apel·lació contra la resolució de la batlle instructora sobre la desestimació de l'incident de nul·litat interposat per un tercer, quan aquest tercer no ha interposat cap apel·lació al seu torn.

- Per aquests motius, la Sala acorda no admetre a tràmit el recurs d'apel·lació dels demandants.

3. Fonaments jurídics del Tribunal Constitucional

3.1. El Tribunal Constitucional no és ni una tercera instància, ni un tribunal suprem, ni un tribunal de cassació.

3.2. Com a primer motiu del seu recurs d'empara, els recurrents argumenten que la decisió de la batlle instructora té un caràcter definitiu, que entraria, doncs, dins els criteris de l'article 18 *quater* de la Llei transitòria de procediments judicials i que, per tant, podria ser objecte d'apel·lació.

3.3. La Sala Penal considera que la decisió inicial de la batlle esmentada és un acte d'instrucció, un acte de procediment que no dirimeix assumptes de fons ni arriba a cap conclusió substancial.

3.4. És per aquest motiu que la Sala Penal conclou que la resolució objecte de l'incident de nul·litat s'encabeix dins els criteris establerts a l'article 18 *ter* de la Llei transitòria de procediments judicials i, per tant, el recurs d'apel·lació interposat pels recurrents ha de ser inadmès a tràmit en virtut

d'aquesta disposició.

3.5. La interpretació de la llei recau sobre les jurisdiccions ordinàries, i en aquest cas, el raonament emprat per la Sala Penal és lògic, raonable i no és arbitrari, i, a més, es fonamenta tant en la seva jurisprudència constant com en la del Tribunal Constitucional.

3.6. Com a segon motiu del seu recurs, els recurrents intenten demostrar que estan legitimats per formular un recurs d'apel·lació contra l'incident de nul·litat i amb aquesta finalitat s'oposen a l'anàlisi de la Sala Penal indicant que la seva apel·lació no s'ha fet en virtut de cap procediment de dret civil, ja que *"no hi ha cap llacuna (de dret penal) que s'hagi de suplir perquè no hi ha manca de regulació"* i que la resolució objecte de recurs i l'article 18 bis de la Llei transitòria de procediments judicials, així com la jurisprudència del Tribunal Constitucional *"no deixen lloc a dubte del dret dels germans Cierco Noguer a recórrer l'aute de la batlle instructora"*.

3.7. Els recurrents fonamenten, doncs, les seves pretensions mitjançant únicament l'afirmació de la certesa del seu raonament, malgrat sigui de simple constatació que no van ser ells aquells que van formular l'incident de nul·litat. El fet que hagin informat, en diverses ocasions, que compartien l'argumentari de la part que va formular l'incident de nul·litat, aquest fet no els associa en cap cas a aquest procediment, als efectes que demanen.

3.8. Davant aquesta situació, la Sala Penal no es limita a constatar que els recurrents no van iniciar l'incident de nul·litat i que, per tant, no tenien legitimació per formular el recurs d'apel·lació, també considera la possibilitat d'examinar el recurs a la llum del procediment civil en l'interès dels recurrents.

3.9. Nogensmenys, aquesta possibilitat favorable als recurrents no pot ser tinguda en compte, ja que la part que va formular l'incident de nul·litat no va interposar un recurs d'apel·lació, i, per consegüent, els recurrents no poden adherir-se a un recurs d'apel·lació inexistent. La Sala Penal inadmet, doncs, en aquest sentit i de forma lògica, raonable i no arbitrària, el recurs d'apel·lació.

3.10. El raonament de la Sala Penal, en relació amb els dos arguments presentats pels recurrents, que inadmet el recurs d'apel·lació, no vulnera els seus drets protegits i garantits a l'article 10 de la Constitució, atès que aquests segueixen disposant de la possibilitat de formular incidents de nul·litat durant el procediment en primera instància, del dret de recurs d'apel·lació de la decisió definitiva de primera instància, així com del recurs d'empara contra la decisió d'apel·lació, tal com recorda la jurisprudència del Tribunal Constitucional en la matèria.

3.11. Per consegüent, aquest recurs d'empara no presenta cap contingut constitucional i ha de ser inadmès a tràmit.

Decideix:

1. No admetre a tràmit el recurs d'empara 2022-12-RE interposat per la representació processal dels Srs. Higiní i Ramon Cierco Noguer contra l'aute del 24 de febrer del 2022, dictat per la Sala Penal del Tribunal Superior de Justícia.

2. Notificar aquest aute a la representació processal dels recurrents, al president de la Batllia, al

president del Tribunal Superior de Justícia i al Ministeri Fiscal.

3. Publicar aquest aute, d'acord amb allò que disposa l'article 5 de la Llei qualificada del Tribunal Constitucional, al *Butlletí Oficial del Principat d'Andorra*.

Acordat a Andorra la Vella, el 20 d'abril del 2022.

Josep-D. Guàrdia Canela Jean-Yves Cullet
President Vicepresident

Joan Manel Abril Campoy Dominique Rousseau
Magistrat Magistrat